

HOLDNAPUTÁN

I. Aznap este Ádámék csapata volt őrségben a városfalon. A koromsötét égen a csillagok olyanok voltak, mint megannyi figyelő szem. Hatalmas telihold fénylett az égbolt közepén, elhalványítva a hozzá közel eső csillagokat. Odalenn a városban csak egy-két ablakban pislákol a mécsvilág, az emberek többsége a főtéren égő tűz köré gyűlt, mely oly jelentéktelenné tette az ablakokban és a falfülkékben égő lámpásokat, mint a csillagokat a Hold.

A tűz mellett a város öregje mesélt. József olyan idős volt már, hogy hallgatói többé-kevésbé azt hitték, szemtanúja volt mindannak a réges-régi csodálatos dolognak, amiről meséi szóltak. Akik nem gondolták ezt, azok még jobban csodálták az idős mesemondót, aki oly színesen mesélt az istenek idejéről, azokéről, akik palotákat építettek az égben és akik aztán örökre elhagyták az emberiséget, mintha ismerte volna őket. A történeteket már mindenki sokszor hallotta, és a legkisebb gyerekek is el tudták volna mondani, mégis csillogó szemmel ott ültek újra és újra, valahányszor József mesélni kezdett.

Feltámadt a szél és néhány mécses kialudt. Ádám megborzongott és felnézett az égre, ahol szokatlanul tisztán látszottak a csillagok. Hidegre fordult az éj. Néhány csillag eltűnt egy pillanatra, mintha sötét árny suhant volna végig az égen előttük. Ádám a szemét erőltetve figyelt, de az ég mozdulatlan volt, nem űzött több játékot. Ádám úgy vélte, talán csak a szeme káprázott.

○ A város vénei rendkívüli gyűlést tartottak. Az idegen hajnaltájt érkezett, mikor odafenn már halványulni kezdtek a csillagok; az örök azt hitték először, valamelyik vadász tér vissza, ahogy azonban a jövevény közelebb ért, és látták, hogy ismeretlen, megdöbbenek. Emberemlékezet óta nem járt idegen a városban. Az egyik ör lesietett a falról, hogy megkérdezze a város véneitől, mitévők legyenek – beengedjék-e az ismeretlent, bármilyen veszélyt hoz is, vagy sem?

Hajnal óta tanácskoztak és csak nehezen jutottak dülőre. Hátha egy másik város küldöttje az idegen, hiszen lenniük kell más városoknak is. Mások is túlélhették talán a nagy háborút! S ha így van, akkor sértésnek veheti, ki idáig elvergődött, ha zárva maradnak előtte a város kapui. Tanácsos-e megsérteni a talán egyetlen fennmaradt másik közösség küldöttét? De ha mégsem hírvivőként jött, hanem száműzték, ne adják az istenek, valami fertőző betegség miatt? Vagy, ami még rosszabb, kémkedni jött?...

Órákon át vitatkoztak, a jövevény pedig oly nyugodtan várakozott a kapu előtt, mintha nem tudta volna, hogy odabent a falak mögött most döntenek a sorsáról.

A vének végül döntést hoztak, s a város nehéz vasalt kapuja kitárult. Megtették az első lépést.

○ Jóval később már elpazarolt időként tekintettek a kezdeti bizalmatlanságra, mikor a jövevény még csak két ór kíséretében közlekedhetett a városban és nem állhatott szóba senkivel.

Jóval később, mikor Ayram – mert ezen a néven mutatkozott be – már beilleszkedett és a város legnépszerűbb lakója volt, már csak József gyanakodott a vendégre, de rossz érzését mindenki féltékenységnek tudta be. Már nem az ő meséit hallgatták eszténként a tűz körül – nem mintha nem szerették volna még mindig a történeteit, de amiket Ayramtól hallottak, felülmúltak mindent, amit addig el tudtak képzelni. Hiszen mindenki ismerte a történeteket az égben lakozó istenekről, akik a nagy háború idején, mikor az emberiség bűnei túlszárnyaltak minden addigi borzalmat, lemondtak ostoba teremtményeikről, és örökre elhagyták a Földet – Ayram azonban lenyűgözte és megdöbbentette az embereket az arról szóló meséivel, mi történt azután.

Estéről estére több ember gyűlt össze a tűz körül, azok is, akiknek kötelességeiket kellett ezért elhanyagolniuk, hogy ott lehessenek, és azok is, akik eddig lenézték és gyermekek szórakozásának tartották az efféle történetek hallgatását. Ayram pedig újra és újra elmondta mindazt, amit tudott, és látszólag nem vette észre, hogy a város főpapja metsző szemekkel nézi a távolból, magában azonban tűnődött azon, mikor döntenek a vének mégis úgy, hogy átlépte a határt.

Egy este aztán hiába várták a tűz köré gyűlő emberek, Ayram eltűnt.

II.

– Ki vagy te valójában?

A városhoz közeli barlangban voltak, mely azonban lehetett volna akár fényévekre is a lakott területtől, mert szinte soha senki nem lépte át a város határát, csak az élelemért induló vadászok és halászok, és még ők sem jártak erre felé, mert a barlangot állítólag kísértetek lakták. A megkötözött Ayram arra gondolt, a kísértetektől kevésbé fél, mint azoktól, akikkel most nézett szembe. A város vénei közül négyen álltak körbe: a város főnöke, az orvos, József és a főpap, aki feltette a kérdést, amit most türelmetlenül megismételt.

– Ki vagy te valójában?

– Mit akarsz tudni? – kérdezett vissza a rab szelíden.

– Honnan jöttél? Emberemlékezet óta keressük a többi emberlakta helyet, a többi közösséget, akik túlélhették a Történelem Végét. A városodnak, melyről az embereknek meséltél, híre-hamva sincs.

Ayram elmosolyodott. Talán megértek már az igazságra, talán nem, de most van itt az ideje, hogy elmondja.

– Ismeritek a történeteket a nagy háborúról. Tudtok a csodálatos dolgokról, a maguktól, ló nélkül mozgó járművekről, a messzelátó dobozokról, amiket akkoriban tévének hívtak. Nem tudom, mennyire hiszitek el, de hallottatok róla. Én egy olyan világból jöttem, ahol mindez még most is létezik.

A vének egymásra néztek, hallgattak, megpróbálták megemészteni az információt.

– Az az istenek korában volt – mondta végül a főpap. – Ők vették el tőlünk büntetésül bűneinkért. Elhagytak minket.

Ayram felsóhajtott.

– Miért a büntudatra épül minden vallás? – mormogta, majd a város főnökéhez fordult. – Az istenek nem léteznek – mondta, nem véve tudomást a főpap felszisszenéséről –, legalábbis azok, akiket annak hisztek, nem azok. A nagy háború idején...

– Hallgass!... – kiáltott közbe a főpap. – Már épp eléggé felforgattad a dolgokat így is. Csak zűrzavart hoztál nekünk, és ha rajtam múlna, a büntetésed...

A város főnöke hirtelen felemelte a kezét, és a főpapnak el kellett hallgatnia, magában azonban tovább füstölgött.

Ayram mintha mindent más színben akart volna feltüntetni, több száz éves szent legendákat szentségtelenített meg szavaival. Még azokat is megkérdőjelezte, amik a régi szent könyvekben álltak, azokban a könyvekben, amelyeket hihetetlenül egyforma fekete betűkkel írtak minden bizonnyal nagyon ügyes kezű emberek. Ayram más-képpen magyarázta a szent iratokat, szerinte az abban szereplő nagy hősök egy része, mint például Gandalf, soha nem is léteztek, mások meg, akik a legendákban repülő eszközökön szálltak az égen vagy városokat építettek a tenger alatt, szerinte csak hétköznapi emberek voltak minden emberfeletti képesség nélkül. És ami a legelképezetőbb, az emberek meghallgatták ezeket a történeteket, ahelyett, hogy kiúzték volna a városból a hazudozót, ahogy minden bizonnyal a szülővárosából is kiúzték!

A főpap mély levegőt vett, hogy megnyugodjon, és tovább hallgatta Ayramot, bár legszívesebben egyetlen mondatát sem hallgatta volna végig soha többé.

– Akiket ti isteneknek tartotok – folytatta Ayram –, számotokra valóban csodálatos képességgel bírnak, valójában azonban ugyanolyan emberek voltak, mint ti vagy én. Évezredek során jutott el az emberiség arra a szintre, hogy képes legyen járműveket gyártani, melyek a víz alatt haladtak, vagy repültek fenn a levegőben, vagy még azon is túl... Miért neheztelsz rám, főpap, hiszen én nem tagadom a legendáitokat, hanem próbálok megmagyarázni őket. Az istenek égen épült városai is léteztek, némelyik most is megvan még. Mi úrállomásnak hívjuk őket, ahogy építőik is hívták. A nagy háború, a történelem vége, ahogy *Ti* hívjátok, itt elpusztította a civilizációt, visszavetett benneteket az ókorba, az égre épült városok azonban megmaradtak.

A város főnöke alig tudott megszólalni, úgy kiszáradt a torka, a kérdést azonban neki kellett feltennie, mert társai közül senki nem merte kimondani.

– Te... te is egy ilyen városból jöttél?

Ayram elmosolyodott.

– Majdnem. Nem egy úrállomás a hazám, ott ember nem lakhat huzamosabb ideig. De én is az úrön át jöttem.

A barlang kijárata felé intett, a kinti táj felé, ahol a távoli dombok fölött most kelt fel a Hold.

III.

– Képtelenség, amit mond – mondta a főpap társainak, akikkel a barlang előtt vitatkoztak.

– Mi mással tudod magyarázni mindazt, amit elmondott? Ember ilyet képtelen kitalálni.

– Felforgatja a rendet. Meg kell ölni.

A többi öreg szótlanul meredt a főpapra, aztán az orvos megrázta a fejét.

– Én tudni akarom, miért jött. Ha valóban olyan az élet azokban az égi városokban, meg a... – felpillantott, majd habozva tette hozzá – a Holdon, ahogy mondja, akkor miért jött ide? Miért akart meglátogatni egy olyan világot, ami hozzájuk képest oly elmaradott?

– Nem hallottál már eddig is elég hazugságot?

– Nem lehet eldönteni, hazudik-e. Hallgassuk meg a történet folytatását.

Bemasíroztak a barlangba és újra megálltak Ayram előtt.

– Miért jöttél? – tette fel a kérdést a főnök.

Ayram sóhajtott. – Azt hiszem, ez hosszú történet lesz. Kaphatnék egy kis vizet?

Megkapta. A vének várakozással telve néztek rá, Ayram pedig szokásához híven nem a hagyományos „Valamikor régen” frázissal kezdte a történetet, ahogy József szokta, hanem a közepébe vágott.

– Itt már nem léteznek gépek, a Holdon azonban fennmaradtak, mert nélkülük mi is elpusztultunk volna. Gépek gondozzák a Földről odatelepített növényeket a hidrokultúrás ültetvényeken, gépek készítik az ételünket, gépek tartják karban a Holdváros fölötti nagy üvegkupolát, gépek állítják elő a kupola alatti oxigént. Úgy értem, a levegőt. Éppannyira részei a mindennapjainknak, mint a Nagy Háború előtt a földi emberekéinek, csak mi még jobban rájuk vagyunk utalva. A Hold már a háború előtt megkísérelte kivívni függetlenségét a Földtől – a földiek akkor azt mondták, nem maradunk életben nélkülük, mi azonban bizonyítani akartunk. Mikor a háború kitört, technológiailag már fejlettebbek voltunk a Földnél, úgy döntöttünk azonban, hogy nem avatkozunk be a háborújukba. A történelem lehetőséget nyújtott rá és egyben rá is kényszerített, hogy bizonyítsuk, megmaradunk nélkülük is.

Ayram újra ivott egy korty vizet, majd folytatta.

– Nehéz lenne elmondanom nektek, mennyire más ott a világ. A számítógépekre már nem is emlékezhetek, mert aki utoljára látott egyet közületek, az már nehezen tudhatta elmondani, mi mindenre volt képes egy ilyen gép, és a következő nemzedék már elképzelni is csak homályosan tudta. Hiába is mondanám nektek, mit jelent az ember és a számítógép szimbiózisa, csak annyit mondok, képzeljétek el, milyen az, amikor még gyerekkorában mindenkinek a fejébe beépítenek egy eszközt, mely kapcsolatban áll a többi ember fejében lévő eszközökkel és a nagy központi adattárakkal. Próbáljátok meg elképzelni, milyen az, amikor egy, az agyadban lévő apró valami lehetővé teszi, hogy hozzáférj az egész emberiség addig felhalmozott tudásához, amit tanulással évezredek alatt sem lehetne elsajátítani.

A vének álltak és próbálták megérteni a hallottakat. Nem volt könnyű.

– Folytasd – mondta aztán a város főnöke.

Ayram sóhajtott, szemmel láthatóan nem szívesen fejezte be a csodálatos távoli világ lefestését, hogy áttérjen az elmondottak árnyoldalára.

– Csak néhány évtizedig örülhettünk mindennek, egyesek túl hamar rájöttek, hogy lehet az emberiség legnagyobb találmányát gonosz célra is felhasználni. Egy-két ember, akinek chip volt az agyában, rejtélyes körülmények közt meghalt, ezután a kolónia vezetősége közzétette, hogy halálukat a meghibásodott szerkezet okozta, és mindenkinek be kell mennie a legközelebbi klinikára, ahol a chipet újra cserélik. Néhanyan megijedtek, és azt mondták, vegyék ki belőlük a régit, de nekik nem kell új. Végül mindannyian meggondolták magukat, és mégis kérték az új chipet. Tudom, miért... Amikor a chipemet kicserélték, én is átéltem, amit ők. El tudjátok képzelni, milyen az, amikor mintha kitörölték volna az agyadat? Mikor mindent tudtál, mindenhez értettél, beszéltél a világ összes nyelvén és akkor hirtelen nem marad semmi, csak néhány gyerekkori emlék? Nem is ez volt a legrosszabb, hanem az, hogy már azt sem tudtam, ki vagyok... létezem-e, vagy csak a chip élt bennem, ő volt-e minden, amire azt hittem, én vagyok... – Ayram megborzongott. – Talán ostoba voltam, hogy meg akartam tapasztalni a chipmentes létet és nem egy műtétrel estem túl az egészen, mint a legtöbb

ember; a kétségek már örökké velem maradnak. Egy valamire hasznos volt azonban mindez: míg ott feküdtem a kórházban, kifogytak az új chippek, késtek a gyártásukkal és ezért ideiglenes megoldásként visszaültették nekem a régit. Beismerem, gyáva voltam és fejemben a régi chippel megszőktem a kórházból. Inkább vállaltam azt, hogy hirtelen meghalok a chip valamilyen hibája közben, mintsem hogy újra kivegyék belőlem és nekem esetleg ne jusson az újból. Az egész lakosság átesett a műtéten, és valami hiba folytán – vagy a sors rendelte így? – nem derült rá fény, hogy a régi chipemmel élek továbbra is. Ebből kifolyólag talán csak én vettem észre, mennyire megváltozott ezután a világ – sokkal békésebb, nyugodtabb lett minden. Először azt hittem, csak a chipem újbóli visszaültetése miatt érzett túlradó életöröm láttat velem mindent rózsaszín fényben, aztán sejteni kezdtem az igazságot.

A vének feszült figyelemmel hallgatták Ayramot, aki mély levegőt vett, mintha vízbe ugrani készülne – vagy mintha be kellene vallania valamit, ami régóta nyomja a szívét.

– Az új chippek nem pusztán a régiék javított változatai voltak, hanem új, rettentés eszközök. Aki kezében tartja az irányításukat, az általuk képes átvenni az irányítást minden ember agya fölött. A szabad akarat megszűnt. Valaki lát mindent, amit az emberek gondolnak, amit éreznek, amit akarnak. Valaki zombikká változtatta az emberiséget, élő robotokká, amiket kénye-kedve szerint irányít.

Halálos csend ereszkedett a barlangra. Ayram elkeseredett pillantást vetett a vénekre, majd folytatta:

– Rájöttem, hogy valószínűleg csak az én agyamba nem került új szerkezet, vagy ha mások agyában is még a régi működik, soha nem deríthetem ki anélkül, hogy a lebukásomat kockáztatnám. Nekem kell tennem valamit. Soha nem vágytam a világ-megváltó szerepére. Egyszerű, hétköznapi ember voltam, hétköznapi munkám volt, egy úrállomáson az egyik karbantartó egység vezetője voltam. Piszok érzés volt rájönni, csak egy hajszál választott el attól, hogy mosolygó, mindenre bólogató élőhalott legyek, aki semmivel sem jobb az irányításom alatt álló karbantartó robotoknál. Egy nyugodtan átaludt éjszakám sem volt, folyton attól rettegettem, valaki belelát az agyamba – azelőtt is előfordult, hogy valaki bekukucskált mások privát gondolataiba, bár hatalmas neveletlenségnek számított –, és lelepleződöm. Rájöttem, hogy egyedül nem tehetek semmit. Társakra van szükségem, lehetőleg olyanokra, akikbe soha nem építettek chipet és nem érzik magukat fogyatékosnak a chipjük nélkül. Az általam ismert világban ilyen emberek már nem léteztek. – A vénekre nézett. – Ezért jöttem.

Sokáig, nagyon sokáig hallgattak a vének, végül a falu főnöke megszólalt.

– Nem tudjuk, maradt-e még rajtunk kívül más város ezen a világon, ezért azt hiszem, egész világunk nevében beszélhetek. Ha igaz mindez, amit elmondtál – és kitalálni ugyan, ki tudna ilyesmit? – akkor tényleg csak mi segíthetünk. Igaz, ti se nagyon segítettetek nekünk a nagy háború idején – tette hozzá, és az Ayram arcán felvillanó büntudat és idegesség még inkább meggyőzte arról, hogy a holdlakó igazat beszél. – Tudnunk kell azonban, mi a pontos terved, és aztán meg kell beszélünk egymás közt. Ki irányítja ezeket a gondolatuktól megfosztott embereket? A vezérek?

A holdlakó kis ideig hallgatott, pillantása végigsuhant azoknak az arcán, akik vállatöböl talán segítőivé válhatnak.

– Sokáig gondolkoztam rajta, kinek a kezében futhatnak össze a szálak – mondta aztán. – Kinek volt már az új chippek beültetése előtt is akkora hatalma, hogy megren-

dezhette mindezt. Az elnökünk semmiképpen, ő már akkor is inkább ráhagyott mindent a tanácsadóira. Három olyan ember van, aki már akkor is jelentős hatalommal bírt, és most is részt vesz a Hold-kolónia irányításában. Carson alelnök és két cimborája. Nem mondom, hogy meg kellene ölni őket, de a központi számítógépet, melynek segítségével uralják az embereket, el kell pusztítani. Hatalmas tudás veszne el örökre, de ez semmi ahhoz képest, amit nyerhetünk...

A főpap durván közbevágott. – Mint magad is mondtad, békésen élnek az emberek a világon, olyan körülmények között, ami nekünk már csak a legendáinkban maradt meg. Elvennéd ezt tőlük?

Ayram arcára egy pillanatra kiült az undor, mikor a főpapra nézett, aztán fegyelmezte arcvonásait.

– Igen, az emberek békében élnek, jók, erkölcsösek – a te fogalmaid szerint. De ér ez bármit is, ha kényszerből azok?

A főnök felemelte kezét, csendet kért. Lassan, megfontoltan szólalt meg.

– Mi tudjuk, mit tesz a világgal a háború és a zűrzavar. Te még jobban látod ezt, ha körül nézel a világunkban, illetve ami maradt belőle – neked ugyanis van mihez hasonlítanod, nem csak homályos legendák alapján van némi fogalmad róla, mit vettek el tőlünk. Miért segítsünk neked felforgatni a világot? Főpap társamnak igaza van.

Ayram pillantása lassan végigvándorolt mind a négyükön – a főnök és a főpap arca kérlelhetetlen volt, az orvosé kifürkészhetetlen, csak József arcán tűnt fel némi szánalom. A holdlakó a főpap felé fordult.

– Te sem vagy különb Carson alelnöknél – mondta halkan. – Te is befolyásolod az embereket, láttam, milyen ügyesen használod fegyverként a vallást és a hagyományokat, mennyire igyekszel tudatlanságban tartani a népet, csak hogy a hatalmad megmaradjon. Tőled nem is vártam mást. – Most a többiek felé fordult, nekik is mondani akart valamit, aztán inkább hallgatott.

– Nem hagyhatjuk életben – sziszegte a főpap halkan.

Ayram nem mozdult. A négy vén egy pillanatig feszülten várt, talán arra számítottak, a holdlakó valami általuk elképzelhetetlen szuperfegyver segítségével kiszabadítja magát, de semmi ilyesmi nem történt. Az orvos kétségbeesett pillantást vetett a másik háromra. Meghozni könnyű egy halálos ítéletet, de ki hajtja végre? Nemzedékek óta nem történt gyilkosság a közösségben.

– Itt hagyjuk a barlangban, megkötözve – szólalt meg végül a főnök. – Úgysem szabadulhat meg.

A főpap egyetértően, az orvos megkönnyebbülten bólintott, csak József ellenezte.

– Ez kegyetlenség – mondta. Most először szólalt meg, amióta idejöttek.

– Nem szegülhetsz szembe a többség akaratával – felelték amazok.

József lehajtotta fejét, vonakodva bólintott. A széthúzás gyengítette volna a közösséget, a felforgatók büntetése száműzetés volt, ami egyet jelentett a biztos halállal. Az összetartás törvény volt.

Ayram előre tudhatta ezt, mert mikor József megszólalt, nem csillant remény a szemében, ahogy most sem látszott arcán csalódás. Hang nélkül nézte, ahogy a négy vén távozik, otthagya őt a barlangban megkötözve, egyedül. Odakint hajnalodott. Kimerülten és reményvesztetten lehunyta szemét, lassan sodródott az álm felé.

IV.

Arra ébredt, hogy valaki megszabadítja kötelekeitől. A barlang száján beáradó nappali fényben azonnal felismerte Ádámot.

– Hát te?

– Hallottam a történetedet – mondta Ádám, miközben elvágta a maradék köteleket is –, mikor eltűntél, azonnal tudtam, hogy ide hoznak. Elbújtam

odakinn a sziklák közt és hallgatóztam. Én segíték neked.

Ayram megdörzsölte elgémberedett csuklóját.

– Tudod, mire vállalkozol?

– Hallottam a történetedet. Hiszek neked. Nekem ennyi elég.

○ Lassan távolodott az űrhajó a Földtől. Ádám örült, amiért a pilótaülésből Ayram nem lát hátra és nem veszi észre, mennyire pánikba esett. Kavargott a gyomra a súlytalanságtól, a testét az ülésbe rögzítő szíjak a bőrébe vágtak, hátán hideg verejték futott végig, a vele szemben ülő robot minden mozdulata ijesztően idegennek tűnt. Nem ilyenek képzelte az istenek utazását az égen.

„A Hold!” – gondolta álmélkodva. Utoljára gyermekkorában hallgatta a legendákat, felnőtté érése óta más, praktikusabb dolgok kötötték le. Ayram történetét hallgatni kicsit olyan volt, mint visszakerülni a gyermekkorba, erre az utazásra azonban semmi nem készítette fel. Magában arra gondolt, Ayram valószínűleg gyermeknek tekint minden földlakót. Felnevetett, kicsit oldódott benne a feszültség.

– A Holdon azt fogjuk mondani, az űrállomásról térek vissza – szólt hátra Ayram. – Hadd higgyék, hogy egy munkatársam vagy. Próbáld meg elkerülni, hogy meg kelljen szólalnod. Legjobb lesz, ha úgy teszel, mint aki borzalmasan fáradt.

Közeledtek az űrkikötőhöz. Ádám lehunyta a szemét, úgy érezte, képtelen még több újdonságot befogadni. Úgyis lesz még ideje körülnézni.

○ A mozgójárdára fellépve Ádám elveszítette az egyensúlyát, ha Ayram nem kapja el, talán el is esett volna. Az őt körülvevő világ elképesztő volt, de érezte, hogy nem szabad feltűnően megbámulnia mindent, ezért inkább felpillantott az égre – a fenn szálló járművek szokatlanok voltak, de az ég ragyogó kék volt, akár otthon. Ez némi-
leg megnyugtatta.

Ayram elmosolyodott, mikor észrevette.

– Jól sikerült hologram, ugye? Mintha nem is egy üvegkupola alatt lennénk egy légkör nélküli bolygón. Ennél jobban csak a szivárványosat szeretem, azt még a nagymamám tervezte.

Ádám egy kukkot sem értett mindebből.

Ayram lakásához érve leléptek a mozgójárdáról, ezúttal Ádámnak is jobban sikerült. Az ajtó hangtalanul kinyílt előttük – régen a lakásbiztonsági berendezések a chip alapján azonosították azokat, akit beengedhettek, mostanra nem volt ezekre szükség, hisz a bűnözés megszűnt, de Ayram nem szereltette le a szerkezetet. A lámpák felkapcsolódtak, halk zene szólalt meg, az egyik fal mellett csobogni kezdett egy kis szobai szökőkút.

– Üdvözöljük, Ayram polgártárs – szólalt meg egy hang.

Ayram összerendezte és a hang felé fordult. Két ismeretlen ült a szoba túlsó végében, úgy belesüppedve két kényelmes fotelbe, hogy alig lehetett észrevenni őket. Most mindketten felálltak, közelebb léptek Ádámhoz és alaposan szemügyre vették. A földla-

kó eddig is kényelmetlenül érezte magát, most azonban eluralkodott rajta a félelem is.

– Maguk kik? – kérdezte Ayram hűvösen. – Ki engedte be magukat a lakásomba?

– Ez tehát egy földi ember – mondta az egyik idegen, figyelmen kívül hagyva Ayram kérdését. – Azt hittem, ott minden élet elpusztult. Carsonnak igaza volt.

– Kik maguk? – kérdezte Ayram, és most már nem tudta palástolni félelmét.

– Valakik, akik mostanáig azt hitték, csak egy hazaáruló tettet akadályoznak meg.

Ayram polgártárs, köszönettel tartozunk önnek – mondta az egyik idegen gúnyosan –, amiért pontosan azt tette, amire Carson elnök számított. Meg kell, hogy mondjam, az én elvárásaimat felülmúlta. Bebizonyította nekünk, hogy a Föld még lakható, elhozott nekünk egy igazi földlakót. Nem lesz több gondunk a túlnépesedés miatt. Cserébe kap tőlünk egy szép, teljesen új chipet. A Hold-kolónia lakossága hálás lesz önnek.

Ayram elmosolyodott, halálos nyugalommal.

– Azt hiszed? – kérdezte halkan, miközben egy közeli szekrényhez sétált. – Gondolod, hogy nem számítottam arra, hogy valaki mégis felfedezte a titkomat?

– Blöfföl – állapította meg az egyik hívatlan látogató. – Semmilyen fegyvert nem tart itthon. Átkutattuk a lakást.

Társa Ayramhoz lépett, és gúnyosan elmosolyodott, mikor megpillantotta nála a kezdetleges adó-vevőt.

– Ezzel kinek akar üzeni? A földlakóknak? Sajnálom, erre most nincs idő. Vélünk kell jönnie, Carson elnök már várja.

○ Odakinn „besötétedett” – a hologram eltűnt, felragyogtak a kupolán túl a csillagok és a távolban ott kékllett a Föld.

Ayram az úrkikötő felé nézett, tudta, hogy a robot már elindult az űrhajóval, talán már fel is gyorsított és visszafelé tart. Ez volt a másik, a végső megoldás.

A becsapódás hatalmas erejű volt, az üvegkupola úgy repedt végig, mint egy leejtett karácsonyfadísz. A holdlakók értetlenül néztek fel, de irányítás alatt álló agyukban nem született meg a rémület.

Ayram Ádámra nézett.

– A te néped nincs veszélyben – mondta halkan. – Már nincs...

○ Messze, a Földön, egy fallal körülvett városkában sokáig meséltek még egy titokzatos idegenről, aki csodálatos történeteket tudott. Ahogy alakja egyre inkább beolvadt a legendák közé, az izgalom, amelyet keltett, elcsitult, mint hullámok a tó vizén. Pár nemzedékkel később sok mese született emberekről, akik a Holdon élnek, a többség azonban annak fogadta el őket, amik voltak – gyermekmesének. Hiszen a Holdon nincs élet, mondták, és ebben nem is tévedtek.



E. A. Cernan parancsnok, R. E. Evans (*képünkön*) és H. Schmitt 1972. december 7-én indult az Apollo-17 fedélzetén 12 nap 13 óra 52 perces űrrepülésre. Ez volt a kísérletsorozat tudományos szempontból legeredményesebb és leghosszabb űrrepülése. A Holdkomp ez alkalommal a Taurus-Littrow-térségben, hegyekkel körülvett mély völgyben szállt le a Mare Serenitatis délkeleti pereme közelében. Az űrhajósok (Cernan és Schmitt) összesen mintegy 75 órát tartózkodtak a Hold felszínén. 23 óra 17 percet töltöttek a holdkompon kívül és 35,8 km utat tettek meg a holdautóval. Mindeközben 113 kg kőzet mintát gyűjtöttek. A gyűjtött anyagmintákat 13 nemzet 190 tudósa (ebből 135 amerikai) tanulmányozta. Az Appollo-17 űrrepülésével a Hold kutatásának egy fejezete lezárult. A műszaki eredményeket a későbbiekben a Skylab és a Szojuz-Apollo űrrepülések hasznosították.